

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/75/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723200098
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6723200098.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX C. D., C. D. XX, právne zastúpeného advokátom Mgr. Ivanom Bugrim, advokátska kancelária 960 01 Zvolen, Nám. SNP 23, IČO: 42 307 155, proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom 812 71 Bratislava, mestská časť Staré Mesto, Pribinova 2, o zaplatenie 6.291,55 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 13C/1/2023-204 zo dňa 08. 06. 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % , o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.291,55 eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia a zároveň mu uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100% do 15 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému uhradiť mu sumu 6.291,55 eur titulom škody, ktorú vyčíslil ako nemajetkovú ujmu, a ktorú odvodzoval od škody spôsobenej porušením práva Európskej únie, Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej aj ako „Smernica“), ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná, resp. nebola vôbec implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Pri absencii explicitnej vnútroštátnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva Únie jednotlivcovi podľa žalobcu bolo potrebné tento nárok na náhradu škody posudzovať analogicky podľa ustanovení slovenského právneho poriadku, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie, a teda podľa ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca tvrdil, že je príslušníkom hasičského a záchranného zboru, pričom vykonáva štátnu službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore na Okresnom riaditeľstve HaZZ vo Zvolene na hasičskej stanici vo Zvolene sústavne od roku 2008. Tvrdil, že služobný pracovný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne, tým spôsobom, že pracovná zmena sa skladá z výkonu služby, po ktorom nasleduje služobná pohotovosť na pracovisku (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ - ďalej aj „určená služobná pohotovosť“), a okrem určenej pohotovosti aj z nariadenej služobnej pohotovosti, mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ, pričom obe služobné pohotovosti, či už určená ako ani nariadená služobná pohotovosť, sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Samotný výkon

služobnej pohotovosti je rozdelený na aktívnu časť a neaktívnu časť a ak je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a ako hasiči sú vyslaní na zásah, mení sa táto služobná pohotovosť na prácu nadčas. Nakoľko sa striedajú 3 hasičské zmeny - čaty „A“, „B“ a „C“, sú služobné zmeny hasičov (t. j. pracovný čas) rozvrhnuté v zásade tak, že každý tretí deň hasič odslúži (minimálne 24 hodín) v rámci zmeny a následne má dva dni voľna. Vzhľadom na takéto rozvrhnutie služobného času každá hasičská zmena mesačne odslúži aspoň 10 pracovných zmien, pričom v niektorých mesiacoch je to až 11 zmien. V niektorých týždňoch hasiči odslúžia 2 zmeny týždenne (48 hodín) a v niektorých týždňoch na hasiča vyjdú 3 zmeny týždenne (72 hodín), v závislosti od toho, na ktoré dni im pripadnú dni služobných zmien v týždni. Pri takomto rozvrhnutí služobného času má teda hasič stráviť v službe minimálne 240 hodín pri 10 zmenách za mesiac až 264 hodín mesačne pri 11 zmenách za mesiac. Do tohto rozsahu pritom nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Žalobca tvrdil, že v žalovanom období január 2020 - november 2022 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby odpracoval:

- v období od januára 2020 do decembra 2020 vrátane: 590,75 hodín,
- v období od januára 2021 do decembra 2021 vrátane: 558,31 hodín,
- v období od januára 2022 do novembra 2022 vrátane: 628,99 hodín.

Za žalované obdobie od januára 2020 do novembra 2022, teda, odpracoval spolu 1778,05 hodín určenej služobnej pohotovosti. Celkovo odpracoval 1869,76 hodín služobnej pohotovosti (určenej + nariadenej), pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín mu nebola započítaná do pracovného času. Jeho priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia dosiahol 51,12 hodín týždenne, a teda pravidelne presahovala nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice. K tejto skutočnosti dochádza v dôsledku toho, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti mu nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s článkom 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora. Výšku uplatňovanej nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca odvíjal od toho, že ustanovenie § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, ktoré upravuje odmenu za nariadenú služobnú pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania štátnej služby, je tým ustanovením, ktoré je z hľadiska analógie „najbližšie“ k stanoveniu výšky žalovaného nároku. Uplatnená primeraná náhrada škody teda predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a/ ZoHaZZ) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja), t. j. vo výške zodpovedajúcej 35%, resp. 20% zo sumy, ktorá je príslušnou časťou jeho služobného platu. Podľa žalobcu ním uvedený výpočet náhrady škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti.

2. Okresný súd po vykonanom dokazovaní v dôvodoch napadnutého rozsudku poukázal na to, z akých dôvodov nemohol v konaní akceptovať žiadnu z námietok žalovaného a k jednotlivým námietkam v dôvodoch rozsudku uviedol :

3. Žalovaný v konaní namietal, že nárok žalobcu nie je daný, pretože sa na neho ako príslušníka hasičského a záchranného zboru Smernica nevzťahuje. S týmto záverom sa súd nestotožnil, naopak, prijal záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice. Poukázal pritom na článok 1 Smernice, ako aj článok 2 Smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci bod 1. Táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas, atď.). Podľa bodu 2. táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany (pozn. odvolacieho súdu – ako to tvrdil žalovaný). V takom prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto smernice. Žalovaný teda tvrdil, že príslušníci HaZZ sa podieľajú (aj) na plnení úloh civilnej ochrany, a preto sa na nich Smernica nevzťahuje. V zmysle bodu 2 prvého pododseku článku 2 sa Smernica neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napríklad v oblasti služieb civilnej ochrany, avšak v prejednávanom spore sa na činnosť vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru táto výnimka nevzťahuje. Súď poukázal aj na cieľ súvisiacej Smernice 89/391/EHS, najmä na znenie čl. 2 ods.1 tejto smernice, v zmysle ktorého, rozsah pôsobnosti tejto smernice

je nutné chápať širšie. Výnimky z pôsobnosti uvedené v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku je potrebné vykladať zužujúco. Čl. 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice 89/391/EHS nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako takej, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu tejto smernice. Táto výnimka sa musí vykladať tak, že jej rozsah pôsobnosti sa obmedzuje na prípady nevyhnutnej ochrany záujmov, napríklad v prípade katastrofy, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Aj keď služba žalobcu okrem plnenia úloh pri zdolávaní požiarov zahŕňa aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, najmä pri poskytovaní priameho výkonu záchranných činností, pri haváriách, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach, a teda musí čeliť udalostiam, ktoré prirodzene nemožno predvídať, tak za obvyklých podmienok činnosti s ňou spojené možno vopred plánovať, vrátane pracovného času jej personálu v súlade s úlohami, ktoré boli na ňu prenesené. Táto služba sa teda nevyznačuje žiadnymi osobitosťami, ktoré by odporovali použitiu právnych noriem spoločenstva v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, takže sa na ňu nevzťahuje vylúčenie z pôsobnosti uvedenej v čl. 2 ods. 2 v prvom pododseku smernice - naopak sa na ňu použije táto smernica. Okresný súd poukázal aj na závery uznesenia Súdneho dvora C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg, v zmysle ktorého článok 2 Smernice Rady 89/391/EHS, ako aj článok 1 ods.3 Smernice Rady 2003/88/ES sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby ako je verejná služba, o ktorú ide vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže článok 6 bod 2 Smernice v zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný pracovný čas vzťahujúci sa aj na služby hliadky. Aj samotný zákon o HaZZ v prílohe č. 4/ bod 6/ preberá Smernicu a je tak potrebné prijať záver, že v danom prípade služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice.

4. K námietke žalovaného, že žalobcovi z uplatneného titulu nemohla vzniknúť škoda, pretože za vykonávanú štátnu službu ako aj služobnú pohotovosť bol odmenený v zmysle platných právnych predpisov, a že žalobcom uplatnený nárok predstavuje mzdový nárok, ktorý si mal uplatňovať voči svojmu zamestnávateľovi a nie voči žalovanému, čím vzniesol námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, okresný súd uviedol:

5. Okresný súd poukázal na čl. 120 ods. 2 (s prihliadnutím na č. 7 ods. 7) Ústavy SR, v zmysle ktorého ustanovenia prevzaté právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykonávajú zákonom alebo nariadením vlády. Poukázal aj na ods. 5 toho istého ustanovenia, podľa ktorého medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. V zmysle článku 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR, článku 144 Ústavy SR a tiež článku 3 CSP, je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, a teda, prípadný rozpor medzi komunitárnym a vnútroštátnym právom by mal byť riešený v prospech komunitárneho práva. Vzťah úniového a vnútroštátneho práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio. Judikatúra Súdneho dvora EÚ vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na zásade pacta sunt servanda, vyjadrená v článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo zmluvy alebo z činnosti spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov zmluvy alebo ohroziť reálny účinok komunitárneho práva. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry ESD vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu a ide o prípady porušenia práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc. Právne akty Európskej Únie sú uvedené v článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, a okrem iného medzi tieto akty patria aj smernice. Smernica je záväzná pre členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o cieľ, ktorý sa má dosiahnuť. Štátnym orgánom však je ponechaná voľba formy a prostriedkov. Vnútroštátni zákonodarcovia musia do vnútroštátneho práva prijať transponujúci právny akt (vnútroštátne vykonávacie opatrenie), ktorým sa vnútroštátne právne predpisy prispôbia cieľom stanoveným v smernici. Smernice v zásade nemajú priamy účinok, avšak Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že určité opatrenia stanovené smernicou môžu mať vo výnimočných prípadoch priamy účinok na členský štát aj vtedy, ak tento ešte neprijal transponujúci právny akt, t. j. v prípadoch, keď smernica nebola transponovaná do vnútroštátneho práva alebo bola transponovaná nesprávne, ustanovenia smernice sú imperatívne a dostatočne jasné a presné a ustanoveniami smernice sa priznávajú práva

jednotlivcom. Znením smerníc nie sú viazané len vnútroštátne súdy, ale aj ostatné orgány verejnej moci, ako aj iné verejné orgány. Cieľ smerníc je záväzný pre všetky orgány, ktoré sú na základe rozhodnutia štátu zodpovedné za poskytovanie verejných služieb, a ktoré majú na tento účel určité osobitné právomoci, ktoré sú nad rámec pravidiel medzi jednotlivcami. Podľa judikatúry Súdneho dvora (vec Francovich, spoločné veci C-6/90 a C-9/90) má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy Únie. Aj keď komunitárne právo nemá výslovné ustanovenie o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jednotlivcovi porušením komunitárneho práva, tento princíp je vlastný komunitárnemu právu. K tomuto záveru dospel interpretáciou Zmluvy o založení ES. Zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva je objektívna, a priama použiteľnosť ustanovení komunitárneho práva nevyklučuje právo jednotlivca na odškodnenie v prípade ich porušenia. Práve naopak, právo jednotlivca na odškodnenie je nevyhnutnou súčasťou priameho účinku ustanovení komunitárneho práva, ktorých porušenie je príčinou spôsobenej škody. Povinnosť štátu vzniká bez ohľadu na to, ktorá zložka jeho moci spôsobila porušenie komunitárneho práva. Pokiaľ ide o netransponovanú smernicu alebo nedostatočne transponovanú smernicu, odvolanie sa na ustanovenie smernice je možné, ak: I. cieľom smernice je priznať práva jednotlivcom, II. obsah práv je možné určiť na základe ustanovení smernice, III. existuje kauzálne prepojenie medzi nesplnením povinnosti transponovať smernicu a škodou spôsobenou poškodenej strane. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti okresný súd dospel k záveru, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom, v mene ktorého koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor, ktorého príslušníkom je a bol žalobca aj v rozhodnej dobe.

6. K námietke žalovaného, že úprava v zákone o HaZZ neodporuje dotknutej Smernici, bola implementovaná a je zohľadnená aj v zákone o HaZZ, súd poukázal na definíciu pracovného času uvedenú v čl. 2 Smernice ako aj na čl. 6 Smernice, v zmysle ktorého členské štáty prijímajú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správными opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi; priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

7. Ďalej okresný súd poukázal na ust. § 85 ods. 1 ZoHaZZ, v ktorom je vymedzený pojem služobný čas príslušníka a v ods. 2 je stanovené, že služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne, ďalej na § 86 ods. 1 toho istého zákona, v zmysle ktorého služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne, a na ods. 2 tohto ustanovenia, podľa ktorého pri nerovnomernom rozhodnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Výkladom aj ďalších ustanovení, a to § 92 ods. 1, § 93 ods. 1, § 103 ods. 1, § 116 ods. 1, § 122 ods. 1, § 130 a § 135e ods. 1 ZoHaZZ, ako aj s poukazom na ust. § 12 ods. 6 a § 193 ZoHaZZ, a § 85 ods. 9, § 96 ods. 2 Zákonníka práce, v spojení aj s čl. 36 ods. 1 písm. c), d) a e) zák. č. 460/1992 Zb. Ústavy SR, okresný súd dospel k záveru, že pracovný čas v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku.

V prípade domácej pohotovosti súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa (rozsudok vo veci C-303/98). Okresný súd preto neprihliadol na tvrdenie žalovaného, že pri nariadenej služobnej povinnosti ide o služobnú pohotovosť v mieste vykonávania štátnej služby mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené aj vo výške peňažnej náhrady za čas takejto služobnej pohotovosti, a že počas služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie zamestnávateľa a žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, nežiada sa od neho výkon práce v danom čase. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že v zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, alebo vymedzený priestor na odpočinok, čiže zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t. j. žalobcu a nevyžaduje sa jeho aktívna činnosť, pričom zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas nielen za vykonávanú prácu, ale aj za neaktívnu časť práce, na toto tvrdenie okresný súd neprihliadol, vzhľadom k tomu, že ak sa aj na prvý pohľad javí, že vnútroštátna právna úprava zákona o HaZZ má byť v súlade s právom Únie, nakoľko podľa prílohy č. 4. bod 6. zákona o HaZZ do jeho znenia bola Smernica transponovaná, aj podľa ustanovenia § 193 zákona sa na služobný pomer príslušníkov použijú primerane, okrem iného, aj ust. § 85 Zákonníka práce. Zákonník práce však explicitne v ust. § 96 ods. 2 uvádza, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna

časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Z ustanovení zákona o HaZZ nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času. Z výpovede žalobcu, ako aj zo stanoviska žalovaného pre okresný súd, vyplynulo, že čas služobnej pohotovosti, pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom, sa do služobného času nezapočítava a práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie, ktorý namietal žalobca. Okresný súd teda dospel k záveru, že za výkon služobnej pohotovosti žalobcovi patrí mimo služobného príjmu osobitný mzdový nárok vo forme peňažnej náhrady za služobnú pohotovosť v štátnej službe, ktorá sa určuje ako percento z časti služobného príjmu. Argumentácia žalovaného v tom smere, že počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti nemusí byť žalobca bdely a aktívny, a že má k dispozícii miesto na oddych, a teda v prípade, ak nie je nariadený služobný zásah, môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, je v tejto súvislosti bez právneho významu, nakoľko žalobca počas povinností musí byť v budove hasičskej stanice, nemôže ju opustiť, musí byť usstrojený a pripravený do 1 minúty od ohlásenia vykonať výjazd. Týmto zamestnanec plní pokyny zamestnávateľa a skutočnosť, že zamestnávateľom počas tejto doby nie sú určené žiadne iné činnosti, nemôže byť na ťarchu zamestnanca.

8. Okresný súd ďalej posudzoval, či je daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z článku 2 a 6, písm. b) Smernice, pričom skonštatoval, že Súdny dvor judikoval vo viacerých prípadoch, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky: 1./ cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; 2./ existencia škody a 3./ priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Posúdenie, či tieto podmienky boli naplnené, je na rozhodnutí toho ktorého vnútroštátneho súdu. Okresný súd poukázal na ust. § 11 a § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka a skonštatoval, že všetky tri vyššie uvedené podmienky sú splnené (viď body 42. až 45. dôvodov napadnutého rozsudku), a teda, že základ nároku žalobcu je daný. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b) Smernice pri rozhodovaní o dĺžke pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

9. Pokiaľ žalovaný namietal v priebehu konania výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy, súd túto výšku považoval za primeranú a dospel k záveru, že zásadný rozdiel je medzi odškodnením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhradou škody ako majetkovej ujmy, ktorý spočíva v tom, že pri určení nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu akú ujmu mohol zásah vyvolať a nemožno zistiť presne skutočnú ujmu, ktorú však v prípade náhrady škody treba presne uviesť a preukázať. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako tak, aby existoval vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Vnútroštátna úprava musí rešpektovať požiadavku, že kritériá na určenie rozsahu odškodnenia nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť odškodnenia alebo dosiahnutie odškodnenia neprímerane sťažia a poskytnutá náhrada škody musí byť adekvátne spôsobenej škode. V právnom poriadku Slovenskej republiky je právnym základom zodpovednosti štátu za škodu čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ktorý stanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, pričom podmienky a podrobnosti majú byť upravené v zákone. Slovenská republika prijala zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinný od 01. 07. 2004, avšak posudzovanie zodpovednosti štátu za porušenie komunitárneho práva v zmysle tejto úpravy je vylúčené vzhľadom na úpravu rozsahu použiteľnosti zákona. Žalobca si teda dôvodne uplatňoval svoj nárok za použitia analógie § 11 a 13 Občianskeho zákonníka a žalobca svojou výpoveďou v spojení s listinnými dôkazmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju svojich osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácii. Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času, a teda nežaluje nemajetkovú ujmu vyčíslenu za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hodín týždenne. Za primeranú náhradu považoval finančné

odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o HaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti. Súd stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu akým k zásahu došlo, ako aj k následkom na jeho živote, a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca.

10. Čo sa týka presného výpočtu výšky nemajetkovej ujmy, túto okresný súd zdôvodnil v bode 49. až 52. dôvodov napadnutého rozsudku.

11. Pokiaľ ide o námietku, že žalobca si mal najskôr uplatniť svoje práva u zamestnávateľa, okresný súd poukázal na rozsudok Súdneho dvora vo veci *Günter Fuß C-429/09* zo dňa 25. 11. 2010, ktorý sa týka pracovníka, ktorý bol ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora a jeho rozpis služieb (pracovných zmien) stanovoval priemerne 54 hodín týždenne a zahŕňal 24 hodinové zmeny, pričom každá takáto 24 hodinová zmena, v rámci ktorej musel byť hasič prítomný na pracovisku, pozostávala z aktívnej služby a pohotovostnej služby, ktorá mohla byť prerušená zásahovou činnosťou. Išlo o skutkovo a právne identickú vec aká bola predmetom tohto sporu. V uvedenom rozhodnutí sa skonštatovalo, že v prípade porušenia ustanovenia práva únie s priamym účinkom zo strany zamestnávateľa vo verejnom sektore a vyžadovanie splnenia podmienky, aby dotknutí pracovníci najprv požadovali svojho zamestnávateľa o skončenie porušovania práva únie na účely získania náhrady škody vzniknutej v dôsledku toho porušenia, by malo za následok, že orgánom dotknutého členského štátu by sa umožnilo, aby bola povinnosť dbať o dodržiavanie takýchto noriem systematicky prenášaná na jednotlivca, čím sa týmto orgánom môže umožniť, aby boli v prípade nepodania takejto žiadosti vyňatí z ich dodržiavania. Vyžadovanie tejto podmienky by znamenalo spochybnenie práva na náhradu škody, ktoré má základ v právnom poriadku európskej únie. Navyše okresný súd poukázal na to, že už v minulosti bolo preukázané, že Slovenská republika bola stranou vo viacerých sporoch, kde si práve príslušníci HaZZ uplatňovali nárok na náhradu škody titulom nemajetkovej ujmy z dôvodu neimplementácie Smernice do zákona o HaZZ.

12. K námietke miestnej nepríslušnosti okresný súd poukázal na ust. § 19 písm. b) a § 42 CSP, a teda mal za to, že popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Okresný súd námietku miestnej nepríslušnosti vyhodnotil ako nedôvodnú z dôvodu, že si žalobca voči žalovanému v konaní uplatnil nárok na náhradu škody, ktorú mu spôsobil žalovaný v dôsledku porušenia újného práva prostredníctvom nedostatočnej transpozície Smernice do slovenského právneho poriadku, ktorá má za následok nerešpektovanie újného práva žalobcu Slovenskou republikou na maximálny priemerný 48 hodinový týždenný pracovný čas vrátane nadčasov, v dôsledku čoho vznikla žalobcovi škoda. Újné právo spája s touto skutočnosťou nárok na jej náhradu, ktorý je možné uplatňovať pred súdom členského štátu EÚ. Zo žaloby je zjavné, že za skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody, žalobca označil zásah do jeho práv postupom žalovaného. Miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti v posudzovanom období bol Zvolen, ktorý je mestom nachádzajúcim sa v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, kde vznikli a prejavili sa následky škody žalobcu vo forme nemajetkovej ujmy, a preto miestne príslušným na konanie vo veci je Okresný súd Zvolen.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a dôvody, okresný súd v konečnom posúdení veci dospel k záveru, že nárok žalobcu je v celom rozsahu dôvodný a žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Spôsob a výšku určenia náhrady sa súdu javili ako spravodlivé a najbližšie k vyčísleniu náhrady za služobnú pohotovosť vykonávanú nad rozsah ustanoveného týždenného pracovného času v tom ktorom kalendárnom roku. Podotkol v dôvodoch rozsudku (viď bod 60 dôvodov), že pri rozhodovaní sa zameral len na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považované za rozhodujúce, pretože všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

14. Okresný súd vec právne posúdil podľa čl. 2, 6 písm. d) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, podľa čl. 2 ods. 1, 2 Smernice 89/391/EHS, podľa čl. 7 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 písm. c), d) a e) zák. č. 460/1992 Zb. Ústavy SR, ďalej podľa ustanovení § 85 ods. 1, 2 § 86 ods. 1, 2, § 92 ods. 1, 2, podľa § 93 ods. 1 až 3, podľa § 103 ods. 1, 2, podľa § 116 ods. 1, 2, podľa § 122 ods. 1 a ods. 2 písm. a), podľa § 130, podľa § 135e ods. 1 až 3, § 12 ods. 6, § 193 zák. č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, ďalej podľa § 85 ods. 9, § 96 ods. 2 zák. č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, podľa § 11, §

13 ods. 1 až 3, § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, otázku miestnej príslušnosti posudzoval podľa § 19 písm. b) v spojení s § 42 zák. č. 106/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, a o náhrade trov konania rozhodol podľa pomeru úspechu vo veci podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP.

15. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 362 ods. 1, veta prvá CSP) odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, a teda, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f), a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

16. Žalovaný mal za to, že ak sa súd prvej inštancie chcel dostať do pozície orgánu, ktorému je zverená právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky so smernicou Európskej únie, toto právo bez akýchkoľvek pochybností nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie, a takýto záver si súd prvej inštancie nemohol osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky a aplikácia takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu, kde sa posudzuje len individuálny nárok žalobcu na náhradu škody či nemajetkovej ujmy.

17. Žalovaný ďalej namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu v spore. Podľa neho je nevyhnutné rozlišovať medzi Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky ako dvomi samostatnými subjektmi, ktorých postavenie v súdnom konaní ani v pracovnoprávných vzťahoch nemožno zamieňať. Súd nevzal do úvahy potrebu rozlišovania medzi „prebratím smernice“ a „aplikáciou smernice“ a následne nesprávnym právnym posúdením aplikoval tento záver na vznik zodpovednosti kompetentných orgánov za porušenie predpisov v procese preberania a následnej aplikácie Smernice. Ďalej v odvolaní poukázal na to, že žalobca namietal nesprávne prebratie Smernice 2003/88/ES, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu. Slovenská republika, teda, nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu Smernice 2003/88/ES na pracovnoprávny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa.

18. Ďalej žalovaný namietal posudzovanie Smernice 2003/88 ES na daný prípad súdom prvej inštancie a poukázal na to, že rozsah pôsobnosti tejto Smernice je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1, ako aj negatívne vymedzený v článku 2 ods. 2 Smernice. Inak povedané, Smernica sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany a Smernica sa na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času, ako aj ich odmeňovania, nevzťahuje, táto oblasť je v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy.

19. Žalovaný ďalej tvrdil, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Žalovanému nie je zrejmé ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda, keď žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. Žalobca počas služobnej pohotovosti je povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je nariadený služobný zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak pri nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Za takto stanovený čas dostáva pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Tvrdil tiež, že pokiaľ súd prvej inštancie napriek uvedeným skutočnostiam dospel k záveru, že služobná pohotovosť, ktorú vykonáva žalobca, a za ktorú je riadne odmeňovaný, je pracovným časom, a teda má sa zarátať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, musí vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila rozsah škody (rozsudky A. a i /Rada a komisia, C-104/89 a C-37/90).

20. Žalovaný namietal tiež výpočet výšky náhrady škody a poukázal na to, že rozhodujúcou skutočnosťou nie je plán služieb hasičských jednotiek, teda striedanie troch zmien v 24 hodinových intervaloch, ale to, koľko času konkrétny príslušník skutočne strávil vykonaním štátnej služby za týždeň

priemerne v rámci konkrétneho referenčného obdobia. Z tohto dôvodu je pre zistenie, či skutočne došlo k porušeniu práv žalobcu, nevyhnutné vypočítať čas, ktorý naozaj strávil vykonávaním štátnej služby, prípadne v služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, teda služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZaHoZZ. Žalobca tvrdil, že listinný dôkaz – tabuľky, ktorých výpočet je mätúci a predstavuje teda skôr výpočet odškodnenia vo forme vyplatenia primeranej peňažnej náhrady škody formou doplatku. Za žiadnych okolností však nemožno nemajetkovú ujmu vypočítať „tabuľkovo“ na základe akéhosi univerzálneho vzorca, ktorý vo svojom výsledku zodpovedá mzdový nárok. Žalobca vydávaním svojho nároku za nemajetkovú ujmu vzniknutú porušením Smernice maskuje svoje mzdové nároky. Žalovaný výšku náhrady škody, resp. nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje považuje za zjavne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmu žalobcu jednoznačne podstatne vyššia. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti, pričom pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy. Nestačí, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby vyvolať, čo v prípade žalobcu nie je preukázané. Žalobca nepreukázal zásah do jeho súkromného, rodinného života a najmä zásah do medziľudských vzťahov či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje.

21. K otázke posúdenia námietky premlčania okresným súdom žalovaný uviedol, že začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemateriálnu ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. K neoprávnenému zásahu do osobných práv žalobcu došlo už v tom momente, kedy bol maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas prekročený a nie až nasledovný kalendárny mesiac, kedy nastal dátum splatnosti služobného platu.

22. Záverom žalovaný namietal výrok rozsudku okresného súdu o náhrade trov konania, ak by odvolací súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, tak odvolací súd musí zmeniť prvý výrok napadnutého rozsudku a potom je druhý výrok o trovách konania potrebné rovnako zmeniť, nakoľko ide o závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej. Rozsudok okresného súdu žiadal zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

23. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že považuje rozsudok za zákonný a vecne správny v celom rozsahu. Odvolacie námietky žalovaného podľa jeho názoru nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť a zákonnosť odvolaním napadnutého rozsudku. Žalovaným označené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) rovnako ani žiadne iné odvolacie dôvody nie sú naplnené. Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného, že súd nie je v súdnej veci kompetentný, a teda nemá právomoc vec prejednať, poukázal na ods. 17 svojej žaloby, kde uviedol dôvody, prečo v prípade kolízie medzi vnútroštátnym právnym predpisom a predpisom únie je vnútroštátny súd povinný aplikovať únie právo, teda uprednostniť napr. Smernicu pred vnútroštátnym zákonom bez ohľadu na to, či bol vnútroštátny predpis prijatý skôr alebo neskôr ako relevantná únieová norma. Tento princíp pritom vyplýva z dlhoročnej ustálenej judikatúry Súdneho dvora. Ak by mala byť správna právna argumentácia žalovaného o tom, že vnútroštátny súd nie je oprávnený posudzovať, či konkrétny vnútroštátny právny predpis je alebo nie je v rozpore s únieovým právom napr. so smernicou, tak by Súdny dvor nikdy nemohol vydať judikát vo veci Simmenthal ako ani všetky ďalšie neskoršie rozhodnutia, ktoré majú v záveroch tohto judikátu podklad. Súdny dvor vo svojej konštantnej judikatúre výslovne vyžaduje od vnútroštátnych súdov, aby správnosť prebratia smerníc kontrolovali, a teda aj posudzovať aj to, či konkrétna smernica bola do vnútroštátnej úpravy transponovaná správne. Na území Slovenska neexistuje žiadny iný orgán než všeobecný súd v civilnom sporovom konaní, ktorý by bol vzhľadom na predmet žaloby oprávnený a súčasne povinný prejednať a rozhodnúť tento spor a v rámci neho si aj prejudiciálne posúdiť súlad a správnosť transpozície Smernice do ZoHaZZ.

24. K námietke žalovaného jeho pasívnej vecnej legitímácie žalobca uviedol, že žalovaný sa snaží spochybníť svoju pasívnu vecnú legitímáciu, neuvádza absolútne žiadne nové, skutkovo či právne relevantné argumenty, ktoré by už nepredniesol v doterajšom priebehu konania a ktorých nesprávnosť by už nebola vyvrátená aj v odôvodnení napadnutého rozsudku.

25. K námietke pôsobnosti Smernica 2003/88/ES žalobca považuje za nepochybné, že Smernica sa v celom rozsahu a bez obmedzenia vzťahuje na činnosť príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, pričom činnosť hasičov v žiadnom prípade nespadá pod „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ tak, ako to zjavne účelovo tvrdí žalovaný.

26. K námietke žalovaného voči nároku na náhradu škody žalovaný tvrdenia žalovaného o „možnosti odpočívať alebo venovať sa inej činnosti“ považoval za právne absolútne irelevantné vo vzťahu k záveru, že služobná pohotovosť má byť započítavaná do pracovaného času, žalovaný v tomto smere hľadá akýkoľvek čo aj právne doslova bezpredmetný „argument“, aby formálne spochybnil právne nespochybniteľné skutočnosti. Opätovne poukázal na rozsudok Súdneho dvora C-243/09 zo dňa 14.10.2023 vo veci Günter Fuß, podľa ktorého už len samotná strata času odpočinku je sama osebe dostatočným dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody pre porušenie čl. 6 písm. b) Smernice. Podľa bodu 53. tohto rozsudku prekročenie priemerného maximálneho týždenného pracovného času upraveného v článku 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje samo osebe porušenie tohto ustanovenia a nie je potrebné preukázať ešte aj inú osobitnú ujmu. Ustanovenia § 11 – 13 OZ sa tu aplikujú „len“ analogicky z dôvodu neexistencie osobitného vnútroštátneho predpisu, ktorý by upravoval nárok na náhradu škody z porušenia práva Európskej únie. K žalobe priložil relevantné listinné dôkazy - výpisy z dochádzkového systému SAP a výplatné pásky za každý mesiac žalovaného obdobia, pričom tieto dôkazy, ako ani skutkové tvrdenia ohľadne rozsahu počtu odsľúžených hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré sa mu nezapočítavali do odpracovaných hodín, neboli ani samotným žalovaným nijako spochybnené. Rovnako tak listinnými dôkazmi žalobca preukázal a na základe týchto dôkazov vyčíslil, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia dosiahol 50,41 hodín týždenne a ani táto najpodstatnejšia skutočnosť nebola žalovaným nijakým spôsobom spochybnená či popretá. Prisúdená náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú mu súd priznal, zohľadňuje závažnosť, intenzitu a dĺžku trvania zásahu do jeho základných práv. Táto výška je vzhľadom na všetky relevantné okolnosti primeraná a spravodlivá.

27. Pokiaľ ide o posúdenie námietky premičania súdom prvej inštancie uviedol, že si žalovaný nárok, resp. jeho dielčie nároky uplatnil počnúc splatnosťou služobného platu (mzdy) za mesiac marec 2020, kedy o rozsahu prekročenia maximálneho týždenného pracovného času, ako aj o výške prípadnej adekvátnej náhrady za nadpracované hodiny, sa dozvedel. Rozsudok okresného súdu žiadal potvrdiť v celom rozsahu ako vecne správny.

28. Žalovaný v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu uviedol, že žalobca uznal za vhodné reagovať len na niektoré právne aspekty namietané žalovaným, pričom zdôraznil, že predmetom sporu je právne posúdenie skutočností uvádzaných stranami sporu. V plnom rozsahu sa pridŕžoval svojho odvolania a taktiež svojich predchádzajúcich vyjadrení a podaní, žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

29. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP) odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi dovolania (§ 379, § 380 CSP) bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP z totožných dôvodov potvrdil.

30. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 toho istého ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

31. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Okresný súd všetky dôkazy vo veci hodnotil jednotlivo a aj v ich vzájomných súvislostiach, prihliadol pritom na všetky skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo a na základe nich vec aj správne právne posúdil a odôvodnenie rozsudku okresného súdu dalo odpoveď na všetky relevantné otázky týkajúce sa predmetného sporu.

32. Odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne také ďalšie skutočnosti, ktoré by neboli predmetom prejednávania už pred súdom prvej inštancie. Všetky námietky uvedené žalovaným v odvolaní ním boli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie a súd sa s týmito

námietkami v rozsudku náležite vysporiadal. Vysporiadal sa teda s námietkou miestnej príslušnosti, s otázkou čiastočného premlčania nároku žalobcu, s otázkou, či je daný základ nároku žalobcu, či mal žalobca povinnosť upozorniť nadriadeného na porušovanie jeho práva a na to, že mu vzniká ujma a žiadať svojho nadriadeného, aby mu nebola určovaná pohotovosť z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza. Vysporiadal sa aj s otázkou, či Smernica sa vzťahuje na daný prípad z toho hľadiska, či dotknutá smernica bola alebo nebola transformovaná do právneho poriadku SR, resp. či bola alebo nebola transformovaná správne. Okresný súd sa vysporiadal s otázkou, či má alebo nemá právomoc vec prejednať. Vysporiadal sa aj s otázkou pasívnej vecnej legitímácie v spore, či sa predmetná Smernica 2003/88/ES vzťahuje na daný prípad vzhľadom na to, že rozsah pôsobnosti smernice je vymedzený v čl. 2 ods. 1 ako aj v čl. 2 ods. 2 Smernice, keď podľa tvrdenia žalovaného smernica sa neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany, a teda smernica sa na príslušníkov hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje. Súd sa vysporiadal s námietkou žalovaného týkajúcou sa výpočtu výšky náhrady škody ako nemajetkovej ujmy ako aj s ďalšími relevantnými námietkami žalovaného. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku a akékoľvek ďalšie dôvody by boli vlastne len opakovaním dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie. Okresný súd stručne a jasne objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia, pričom odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vypořiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Okresný súd logicky vnútorne kompaktno a neprotirečivo vysvetlil postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Právne normy, pod ktoré súd podriadil prejednávaný prípad, prípadne, z ktorých vyvodil aj len čiastkový právny záver, boli v odôvodnení rozhodnutia konkretizované, okresný súd zreteľne označil právne predpisy, z ktorých pri rozhodovaní vychádzal, podal aspoň stručný výklad obsahu použitých právnych predpisov (normy) a adekvátne vysvetlil, prečo to – ktoré ustanovenie zákona použil a aké na vec sa vzťahujúce závery z aplikovaného ustanovenia vyvodil. Z práva na spravodlivý proces vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že (ne) majú význam pre rozhodnutie vo veci samej (porovnaj Krasko c/a Švajčiarsko 1993). Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď. napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Žalovaný v konaní nepreukázal, aké vady malo konanie, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ani že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ani že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil (nálež Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010). Súd prvej inštancie sa s každou jednotlivou námietkou žalovaného, na ktoré poukazoval v konaní a následne i v samotnom odvolaní voči rozhodnutiu okresného súdu, vysporiadal. Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o dôvodnosti nároku žalobcu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je presvedčivé, premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, sú pre právnickú, ale i laickú verejnosť prijateľné, racionálne a aj spravodlivé. Obsah predmetného odvolania je v podstate zhodný s obsahom vyjadrení žalovaného pred súdom prvej inštancie, a preto odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k námietkam žalovaného je úplné aj pokiaľ ide o samotné odvolanie. Žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, nepredložil žiadne ďalšie dôkazy, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené súdom prvej inštancie. Vzhľadom na tieto dôvody ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvej inštancie, ktoré nebolo pre svoju presvedčivosť nutné opätovne uvádzať, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, a to aj vo výroku o náhrade trov konania, ktorý je závislý od rozhodnutia vo veci samej.

33. Podľa pomeru úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP) rozhodol aj odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania. Žalobca bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, a preto odvolací súd

žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých v zmysle § 262 ods. 1, 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).